

μουρλός

Δευτέρα, 14 Μαΐου 2012

10:13 μμ

46

μουρλός, -ή, -ό (οικ.-εκφραστ.) **1.** αυτός που ξεφεύγει από τη λογική, που τον χαρακτηρίζει η τρέλα ΣΥΝ. τρελός, παλαβός, ανισόρροπος, παράφρων, ζουρλός ΑΝΤ. λογικός, συντετός, σώφρων· ΦΡ. **γίνεται τής μουρλής** για περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει αναστάτωση, θόρυβος ή κοσμοσυρροή: *στο κέντρο τής πόλης γινόταν τής μουρλής από τις διαδηλώσεις* || (εμφατ.) *σ' αυτό το μαγαζί, όταν έχει εκπτώσεις, ~ και τής παλαβής!* **2.** (μτφ. για πρόσ.) αυτός που κάνει πράγματα παράτολμα, που δεν τα κάνει ένας λογικός άνθρωπος: *κοίτα πού πήγε και σκαρφάλωσε ο ~!* || *αυτός είναι ~ αν τον δεις πώς οδηγεί, θα καταλάβεις τι σου λέω!* || ~ *κινήσεις / αστεία* ΣΥΝ. τρελός, παλαβός ΑΝΤ. συντετός, φρόνιμος **3.** (μτφ. +με/για) αυτός που του αρέσει κάτι πολύ, που είναι ξετρελαμένος με κάτι: *είναι ~ με την κόρη του / τον κινηματογράφο / το ποδόσφαιρο* || *κάνει σαν ~ για χορό και τραγούδι.* ❖ ΣΧΟΛΙΟ λ. τρελός, -ια.

[ΕΤΥΜ. Αβεβ. ετύμου. πιθ. < *μουρολό(γ)ος (πβ. κ. αρματολός – *αρματολόγος) < αρχ. μωρολόγος «αυτός που λέει ανοησίες» ή, κατ'άλλη άποψη, από συμφυρμό των λ. μωρός και λωλός ή, τέλος, από το ρ. βουρλίζω και το παραγ. επίθημα -λός (πβ. λωλός, τρελός), όπου το αρχικό μ- μάλλον κατά το μωρός].

μούρλα (η) [χωρ. γεν. πληθ.] η έλλειψη διανοητικής ισορροπίας, η τρέλα: *τον έπιασε πάλι η ~ του* || *μες στη ~ του δεν ξέρει τι κάνει* ΣΥΝ. παραφροσύνη, παλαβωμάρα, ζούρλα, λωλαμάρα ΑΝΤ. φρόνηση, σωφροσύνη.

μουρλαίγκω (η) (συνήθης ορθ. μουρλέγκω) [χωρ. πληθ.] (λαϊκ.-εκφραστ.) η μουρλή ΣΥΝ. τρελαίγκω, τρελοκαμπερώ.

[ΕΤΥΜ. < μουρλαίνω + παραγ. επίθημα -κω (πβ. κ. τρελαίγκω)].
μουρλαίνω ρ. μετβ. [μούρλα-να. -θηκα. -μένος] (οικ.-εκφραστ.) **1.** κάνω (κάποιον) μουρλό ΣΥΝ. τρελαίνω, ζουρλαίνω, παλαβώνω, λωλαίνω ΑΝΤ. λογικεύω **2.** (μτφ.) ερεθίζω σε (κάποιον) τα νεύρα, προκαλώ τον θυμό: *σταμάτα πια, με μουρλάνες με τις φωνές σου!* ΣΥΝ. εκνευρίζω, θυμώνω ΑΝΤ. ηρεμώ, καλμάρια, ησυχάζω **3.** καταγοητεύω: *τον μουρλάνε με τα καμώματά της και τον κάνει ό,τι θέλει* ΣΥΝ. ξεμουαλίζω, ξελογιάζω, ξετρελαίνω **4.** (μεσοπαθ. **μουρλαίνομαι**) περιέρχομαι σε κατάσταση διανοητικής σύγχυσης από έντονο ερέθισμα. *κάνω σαν τρελός: μουρλάθηκε απ' τη χαρά του μάλις το έμαθε* ΣΥΝ. τρελαίνομαι, ζουρλαίνομαι, παλαβώνω ΑΝΤ. λογικεύομαι.

μούρλια (η) [χωρ. πληθ.] (εκφραστ.) **1.** (ως χαρακτηρισμός) υτιδήποτε πολύ ωραίο: *~ το συνωλάκι σου!* || *το φαγητό είναι ~ ΣΥΝ. τρέλα* **2.** (ως επίρρ.) πολύ ωραίο: *στην εκδρομή περάσαμε ~ ΣΥΝ. τρέλα, καταπληκτικά.* ❖ ΣΧΟΛΙΟ λ. -ια.

[ΕΤΥΜ. < μουρλαίνω (υποχωρητ.).]

μουρλοπαντιέρα (η) [χωρ. γεν. πληθ.] (λαϊκ.) η άμυαλη και επιπόλαιη γυναίκα.

[ΕΤΥΜ. < μουρλός + παντιέρα. πβ. κ. ζουρλοπαντιέρα].

μουρλός, -ή, -ό (οικ.-εκφραστ.) **1.** αυτός που ξεφεύγει από τη λογική, που τον χαρακτηρίζει η τρέλα ΣΥΝ. τρελός, παλαβός, ανισόρροπος, παράφρων, ζουρλός ΑΝΤ. λογικός, συντετός, σώφρων· ΦΡ. **γίνεται τής μουρλής** για περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει αναστάτωση, θόρυβος ή κοσμοσυρροή: *στο κέντρο τής πόλης γινόταν τής μουρλής από τις διαδηλώσεις* || (εμφατ.) *σ' αυτό το μαγαζί, όταν έχει εκπτώσεις, ~ και τής παλαβής!* **2.** (μτφ. για πρόσ.) αυτός που κάνει πράγματα παράτολμα, που δεν τα κάνει ένας λογικός άνθρωπος: *κοίτα πού πήγε και σκαρφάλωσε ο ~!* || *αυτός είναι ~ αν τον δεις πώς οδηγεί, θα καταλάβεις τι σου λέω!* || ~ *κινήσεις / αστεία* ΣΥΝ. τρελός, παλαβός ΑΝΤ. συντετός, φρόνιμος **3.** (μτφ. +με/για) αυτός που του αρέσει κάτι πολύ, που είναι ξετρελαμένος με κάτι: *είναι ~ με την κόρη του / τον κινηματογράφο / το ποδόσφαιρο* || *κάνει σαν ~ για χορό και τραγούδι.* ❖ ΣΧΟΛΙΟ λ. τρελός, -ια.

[ΕΤΥΜ. Αβεβ. ετύμου. πιθ. < *μουρολό(γ)ος (πβ. κ. αρματολός – *αρματολόγος) < αρχ. μωρολόγος «αυτός που λέει ανοησίες» ή, κατ'άλλη άποψη, από συμφυρμό των λ. μωρός και λωλός ή, τέλος, από το ρ. βουρλίζω και το παραγ. επίθημα -λός (πβ. λωλός, τρελός), όπου το αρχικό μ- μάλλον κατά το μωρός].

171 Γεώργιος Μπαμπινιώτης - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β'
έκδοση 2005

***
MURLÒN, add. T. antiq. detto per Agg.
ad uomo, e vale *Coglione*; *Sciocco*.

9321 Giuseppe Boerio - Dizionario del dialetto veneziano -

[Ζουρλός](#)